

Iskaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—XV—NR. 145

Chicago, Ill., četrtak, 21. junija (June 21), 1928.

Chicago, Ill., četrtak, 21. junija (June 21), 1928.

Chicago, Ill., četrtak, 21. junija (June 21), 1928.

Subscription \$4.00 Yearly

STEV.—NUMBER 145

Uredništvo in upravljalni prostor:
2657 S. Lawrence Ave.
Office of Publication:
2657 South Lawrence Ave.
Telephone, Rockwell 4994

Posledice zgaarskega počet-ja v rudarski organizaciji

Šest rudarjev izključenih iz rudarske organizacije v Illinoisu in 13 posvarjenih.

Springfield, Ill. — Posledice zgaarskega početja v rudarski organizaciji so te, da je bilo izključenih šest rudarjev iz rudarske organizacije, šest jih bo mogoče še izključenih, trinajst pa posvarjenih, če se ne bodo spodobnje in pravilne obnašali v smislu pravil rudarske organizacije, da bodo izključeni iz rudarske organizacije. Komunistični voditelji so nahujskali rudarje, da se naj udeležijo konvencije, ki jo je sklical Odbor za ohranitev unije (Save The Union Committee) v Belleville in tam odstavijo odbornike distriktne organizacije. Komunistični voditelji so dobro vedeli, da s tem nasvetom pomagajo J. L. Lewisu in njegovi manjšini, ker jim priporočajo ustanovitev dualne organizacije in ker pravila rudarske organizacije določajo, da ima dualna organizacija pravico odstavljati pravilno izvoljene odbornike distriktne organizacije, ampak to se lahko zgodi le v smislu pravil rudarske organizacije United Mine Workers. Komunistični voditelji in podvoditelji so dobili iz Moskve nalog, da morajo uničiti v vseh delih zunaj Rusije vse delavske organizacije, posebno pa one, v katerih se pojavlja napredni duh. V komunistični stranki je uvedena diktatura. To pomeni, da mora vsak član, vsak komunist, vodja in podvodja, pravnaprav vsak delavec komunistične birokratične mašine slepo izvršiti vsako povelje, ki pride iz Moskve od komunističnih papežev. Komunistične vodje in podvodje v delah izven Rusije kakor tudi v Rusiji ne smejo niti v mislih sebe vprašati, ali ukaz korist ali škodi delavstvu, ampak ubogati morajo slepo in se pokoriti, če ne, so proglašeni za izdajalce.

Konvencija Odbora za ohranitev unije ni bila velika. Zborovanja se je udeležilo le petnajst lokalnih društev rudarske organizacije in ta društva so poslala 70 delegatov, kot poroča Federalizirani tisk z dne 18. junija.

Vprašanje nastane kam vodi taka zavajalna taktika komunističnih voditeljev v rudarski organizaciji? Nikamor drugam, kakor v razpad organizacije, v rudarski organizaciji pa posebno za pojanec John L. Lewisa in njegove mašine. Kakšni so načrti komunističnih voditeljev in kaj oni pričakujejo od take taktike? Komunistični voditelji begajo rudarje z različnimi pripovedkami, a najprijetnejša je ta: "Lewis bo komando izključil vse rudarje ali pa večino rudarjev iz rudarske organizacije. Lewis bo ostal general brez armade in takrat pride na površje dualna organizacija, ki so jo ustanovili komunistični voditelji. Ta organizacija pa bo pod komando komunističnih voditeljev, ergo pod komando Moskve. Plesala bo kot bodo pisali v Moskvi."

Taka pripovedka je sicer mogoče lepa za otroke ali za norce v blaznici, ne bo se pa nikdar uresničila. Kadar bodo komunistični voditelji uničili rudarsko organizacijo, bodo rudarji brez vsake organizacije. Brez svoje lastne ali stare rudarske in brez nove rudarske ali dualne organizacije. In to ne samo za eno ali dve leti, ampak za desetletja in desetletja. Zato delajo komunistični voditelji za podaljšanje kapitalističnega sistema in ne za njegovo odpravo.

Medtem ko komunistični voditelji razdirajo rudarsko orga-

Atletski mehurček železniške družbe počil

Železniški delavci so proti kompanijski atletiki.

Chicago, Ill. — Veliki mehur Chicago & Northwestern železnice o svoji kompanijski atletični organizaciji, ki priredi velike atletične igre v Chicagu v mesecu avgustu, je klaverno počil, ko je bil napet do skrajnosti in se je železniška družba bahala, da bo pri teh atletičnih igrah sodelovalo 1,500 atletov, njenih uslužbencev.

Zdaj so pa delavci v železniških delavnicah podali izjavo, da so nasprotni atletičnim društvom, ki so pod vodstvom kompanije. Zakaj? Zato, ker bi se lahko dogodilo, da bi organizirani uslužbenci morali mogoče tekmovali z neorganiziranimi.

Vrh tega so organizirani delavci v železniških delavnicah dali dobro brco toliko razglašeni varnosti na omenjeni železnici. Ta postojbi baže zaradi tega, ker postoji sporazum med delodajalcem in delojemalcem.

Železnice na zapadu dobili droblino

Zahtevali so 15% meznega povzra, dobili pa so šest in pol.

Chicago, Ill. — Železniški strojevodje, ki so uposleni na petinpetdesetih progah na zapadu, so v tork dobili povzrajanje mezne za šest in pol odstotka. Zahtevali so 15 odstotkov. Povzra je bila od 1. maja t. l. 22,500 delavcev je prizadetih.

Dvesto inosemcev deportiranih. New York, N. Y. — Dvesto inosemcev je bilo pripeljanih na Ellis Island iz Chicaga in drugih mest zapadnih držav, kateri bodo poslani v države, od koder so prišli.

Večina teh so bili v ječi radi raznih zločinov, nekateri pa so prišli v Združene države nepoštavno. Nekateri bodo deportirani na stroške parobrodskih družb, katere so jih sem pripeljale, za druge bo pa vlada plačala stroške.

Eksplozija bombe v sodnijskem poslopu.

Detroit, Mich. — Eksplozija bombe v sodnijskem poslopu 18. t. m. je ranila deset oseb, razbila šipe v oknih in povzročila paniko med ljudmi, ki so bili v istem času v poslopu. Sodniki so prekinili obravnave in nad dve sto oseb je bežalo na ulico.

Stiri osebe, ki so postopale o krog poslopa predno se je priprila razstrelba, so bile aretirane. Organizacija, je pravilno izvoljena distriktna eksekutiva rudarske organizacije soglasno zahtevala od John L. Lewisa, da skliče sejo odbora za uravnavanje taktike rudarske organizacije United Mine Workers Policy Committee. Naloga tega komiteja je, da se pogodi s premogovniškimi podjetniki glede mezne sploh glede vsega, kar spada v pogodbo.

Illinoiski distrikt je na četrtem mestu glede premogovne produkcije. Edini distrikt, v katerem je najboljše priznana jacksonvillska pogodba. V zadnjih dveh tednih je ta distrikt zlezel na četrto mesto v premogovi produkciji. V njem se več producira premoga kot v neorganiziranih premogovnikih Alabame, toda manj kot v neorganiziranih premogovnikih Zapadne Virginije in Kentuckije, pa tudi manj kot v Pennsylvaniji, v kateri se zdaj večina premogove produkcije izvrši z neorganiziranimi rudarji.

Zborovanje lowske delavske federacije

Kot mora je ležala nad konvencijo kriza v premogovni industriji.

Waterloo, Iowa. — Konvencija Državne delavske federacije je odglašovala, da se prihodnje zborovanje vrši leta 1929 v Iowa Cityju, na to se je zaključila. Ves čas, ko je trajala konvencija je bilo občutiti, da kriza v premogovni industriji visi nad njo kot težka mora. Veliko lokalnih društev rudarske organizacije ni poslalo svojih delegatov, ker se nahajajo v slabem gnetnem stanju. Rudarji niso skoraj večinoma delali že več ko leto dni. Vzlicetmu je prevladaval na konvenciji dober duh, kajti med delegati je bilo opaziti tudi precej mladine. Konvenciji je predsedoval predsednik J. C. Lewis.

Delegatje so poročali, da se je v drugih industrijah izven premogove brezposelnost znižala za en odstotek. Tako je namreč poročal državni delavski komisar Ulrick. V resnici je pa bilo manj delavcev zaposlenih v Waterlooju, Davenportu in Cedar Rapidsu po prejšnjem poročilu državnega delavskega komisarja.

Slovesen sprejem ameriške letalke v Londonu

"Lady Lindy" oblegana v hotelu; morala je bežati pred množico. Odklanja ponudbe za teater. Njena tovarišica ignorirana.

London, 20. jun. — Miss Amelia Earhart ali "Lady Lindy", kakor jo imenujejo, je včeraj prišla s avtom iz Southamptona v London s svojima dvema tovarišema, s katerima je preletela Atlantik v hidroplanu "Friendship". Ko se je ustavila pred Hyde Park hotelom, kjer so ji pripravili stanovanje, ni mogla dalje. Silna množica ljudi jo je zajela in 40 fotografskih kamer je sijalo v njo. Na pomoč so morali priti policaji, da so ji naredili pot v hotel. Množica pa ni hotela oditi, temveč je oblegala hotel več ur, napolnila hodnike in veže ter končno dosegla njeno sobo, iz katere je morala letalka bežati v drugo sobo.

Medtem pa sta dva moža, ki sta prišla z njo, šla v svojo sobo in posteljo neopažena. Nihče se ni zmedel za pilota Stultza in mehanika Gordona.

Miss Earhart je bila jezna, ko se je raznesla vest, da je bil njen polet navadno komercialno podvzetje, s katerim je hotela obogatiti sebe in svojo rodbino. Rekla je, da to ni res in da se čuti ponižano. In da pokaže, da ji ni za materijalen dobiček, je takoj odpravila vse agente, ki so prišli z bogatimi ponudbami za njene nastope v gledališču.

Užaljena je tudi, ker jo naličujejo z Lindberghom, kajti s tem žalijo ne toliko nje kolikor Lindbergha.

Eksplozija ubila 26 oseb v Mehikiškem mestu.

Mexico City, 20. jun. — V kopalnici, ki se je nahajala v revnejšem delu mesta, je danes eksplodiral kotel. Posledica je bila, da so se podirila štiri poslopja in 26 oseb je bilo ubitih ter 30 ranjenih.

Zaplemba šampanjca.

New York, N. Y. — Obrežni prohibicijski stražniki so v tork zaplenili motorni čoln, na katerem je bil naložen šampanjec v vrednosti nad sto tisoč dolarjev. Moštvo je ušlo s čolna, ne da bi bil kdo aretiran.

Pri delu ubit.

Chicago. — Andrew Miller, star 50 let, je v tork padel z odra pri gradnji poslopja na 1638 Burlin st., in se ubil.

ZNAGA VELIKE DENAR. MOŠNJE V KANSAS CITY

Zahteve farmarjev so bile zdrobljene, delavcem pa napravljene megle obljube.

Kansas City, Mo. — Konvencija republikanske stranke je prešla v zgodovino, toda v zgodovino niso prešli njeni zaključki. Znano je, da je bil Herbert Hoover imenovan predsedniškim kandidatom z veliko večino. Ampak veliko bolj važno je za ameriško delavno ljudstvo, kakšen je program republikanske stranke, kot kdo je njeni predsedniški ali podpredsedniški kandidat. Zahteve farmarjev so bile zdrobljene, delavcem so bile napravljene splošne megle obljube, imperijalizem v Nikaragvi, Mehiki in Kitaju je odobren, zahteva se velika monarhija in konakripcija dela. Ta program je tak, da se lahko reče, da je triumfalna denarna mošnja in da se je zgodilo tako, kot so socialisti pripovedovali, da se zgodi.

Kaj imajo delavci pričakovati od delavske stranke, nam pove odstavek, ki gre mar delavstvu v programu.

Najprvo se poje slava republikanske stranke za sedanjost medo, ki se plačuje delavcem in ki je okoli \$35 na teden v tovarnah. Nato pa govori iz arca tovarnarjem kot na pr.: Stranka je naklonjena svobodni mezdni pogodbi. To ni nič drugega kot stara fraza manchesterkega liberalizma, ki v praksi pomeni, da ima podjetnik pravico najeti delavce po tako niski mezd, kot jih more dobiti. Program pravi dalje, da je stranka naklonjena kolektivnemu pogajanju med zastopniki delavcev in podjetniki, ki so jih sami izbrali. Kaj to pomeni, ni nikjer povedano. Ali to pomeni pogajanje med zastopniki kompanijskih unij in podjetniki ali pogajanje med zastopniki pravih delavskih strokovnih organizacij in podjetniki? Glede sodnijskih prepovedi pa pravi program, da so se sodnijske prepovedi v nekaterih slučajih zlorabile, tako da je nastala potreba po zakonih. Kakšnih zakonih, tega program ne pove.

Stvari, ki so jih priporočili William Green in njegovi tovariši, so pa prezrte v programu. Proti koncu pa pravi program, da je stranka pri volji sodelovati pri načrtu stabiliziranja premogovne industrije, ki naj bo pravična za rudarje, podjetnike in konzumente.

Odpor farmarjev je bil dobro oglašen, a zveden je bil slabo. Dne 12. junija je skoraj tisoč farmarjev vstopilo v konvencijo dvorano, toda umaknili so se, ko je policija jim ukazala, da se umaknejo.

Senator La Follette iz Wisconsinu in Reed iz Missourija sta izjavila, da je Bill Vane, iz Philadelphije omogočil imenovati Hooverja predsedniškim kandidatom. Wm. S. Vane je senator brez sedeža.

Devet vstašev ubitih v Mehiki.

Mexico City, 20. junija. — Vojni urad poroča, da so zvezne čete imele ta teden tri spopade z vstaši v državi Jalisco in devet vstašev je bilo ubitih ter mnogo več ranjenih. Vstaški vodja Guadalupe Martinez je med mrtvimi.

Prvi tat aeroplana obsojen na eno leto zapora.

Indianapolis, Ind. — A. J. Lacey, prva oseba obtožena tatvine aeroplana, je bil v tork v zveznem sodišču obsojen na eno leto zapora v zvezno kaznilnico v Chillicothe, O.

Shipstead ponovno nominiran.

St. Paul, Minn. — Pri primarnih volitvah v Minneapoti, ki so bile v ponedeljek, je bil senator Henrik Shipstead spet nominiran senatorskim kandidatom na listi farmarske - delavske stranke. Prejel je 54,676 glasov, njegov nasprotnik Katkins pa 5582.

Amundsen dosagel Nobilevo skupino?

Aeroplan je že trikrat letel nad zajetniki, toda pilot jih ni opazil.

London, 20. jun. — Iz Kinga Baya je prišla še nepotrjena vest, da je slavn norveški polarni raziskovalec Roald Amundsen s letalom dospel k Nobileu in petorici njegovega moštva, ki se nahaja zajeta na ploči ledu severno od Spiebergov že skoro mesec dni.

Amundsen je poletel na sever v ponedeljek popoldne, nakar ni bilo 30 ur nič slišati o njem. V Kinga Bayju so že bili v skrbeh, da se je morda tudi njemu kaj pripetilo, tedaj pa je prišla radiodopis, da je Amundsen dosagel Nobilevo skupino v tork popoldne. Amundsen je nesel italijanom živila, žganje in razne druge potrebščine.

Kinga Bay, 20. jun. — Ironija usode je hotela, da je gen. Nobile s petorico svojih moštvidel še trikrat letalo, ki je plulo nad njegovo pločo ledu, toda letalca sta šla mimo, ne da bi bila opazila siromake. Tako je sporečil včeraj v komaj razumljivi depeši, ki jo je mogel poslati iz svojega izčrpanega radioaparata kapitanu oporišne ladje "Citta de Milano." Nobileva partija je prvič videla letalo v soboto in potem dvakrat v nedeljo. Zajetniki so kričali navsmočno in dajali znamenja, ampak letalo se ni zmenilo.

V letalu sta bila norveška piloti Larsen in Holm, ki sodelujeta v reševalni akciji. Oba poročata, da nista opazila nič živega na ledenih ploščah.

SEVNE KOMUNISTIČNEGA ZGAGARSTVA V NEW YORKU.

Apelno sodišče je potrdilo kazni 88 krznarskih delavcev.

New York, N. Y. — Komunistični vodje in podvodje so se svoječasno ravnotako hoteli urediti v vodstvo stavke krznarskih delavcev, kot se zdaj vsiljujejo rudarjem za njih "edino prave" voditelje. Hujkali so pikete, kako se morajo obnašati, da bo stavka imela uspeh. Nekateri krznarski delavci so se dali zavesti od njih. Posledica je ta, da je bilo 88 piketov aretiranih in obsojenih. Vsi ti zapeljani piketi so pripadali k takozvanemu levemu krilu organizacije krznarskih delavcev. Proti obsodbi je bil vložen priziv na apelno sodišče, ki je pa priziv zavrglo. Nato so bili ponovno obsojeni od sodnikov pri izrednem zasедanju.

Veliko delavskih žrtv je nepotrebnih v boju za izboljšanje delavskega življenjskega položaja. To priroja od tega ker poslušajo večsi krive preroke, ki jim priporočajo taka aredstva, da delavci obvisijo v mrežah zakonov; vrh tega pa še doživijo poraz v stavki, daširavno bi stavka mogoče končala z zmago zanje, ako bi ne poslušali nasvetov ljudi, ki smatrajo sebe za rojene odrešitnike delavcev.

Trije otroci zgoreli.

Milwaukee, Wis. — Trije otroci v stanovanju Alois Geigerja so v tork zgoreli, ko je nastal ogenj v času, ko je njih mati oglenj v neko prodajalno in jih pustila doma brez varstva. Dva druga otroka so rešili gasilci, ki so bili poklicani na mesto požara.

Francoski senat spet pobil šenško volilno pravico.

Pariz, 20. jun. — Francoski senat je včeraj ponovno odklonil predlogo šenške volilne pravice. Nižja zbornica je po vojni že trikrat sprejela zakon volilne pravice za šene, a senat — kjer se de same starine — je noče potrditi.

Francoski senat spet pobil šenško volilno pravico.

Pariz, 20. jun. — Francoski senat je včeraj ponovno odklonil predlogo šenške volilne pravice. Nižja zbornica je po vojni že trikrat sprejela zakon volilne pravice za šene, a senat — kjer se de same starine — je noče potrditi.

Doček utonil.

Chicago. — Dvnanajstletni Joseph Ragnaski je v tork padel v čikaško reko v bližini Blackhawk ceste in utonil.

ZABIJANJE ŽELJEV V RAKEV RUDARSKE UNIE

Meddržavna trgovska komisija je dovolila nadaljnih 20c popusta na prevzame premoga iz neunijskih premogovnikov.

Chicago, Ill. — Zdi se, da se je vae naklelo proti rudarski organizaciji. Olje in elektrina sila delata vedno večjo konkurenco premogu, komunistični voditelji gobendajo veliko o organiziranju neorganiziranih rudarjev, v resnici pa ne store nič za rrganiziranje neorganiziranih rudarjev v Zapadni Virginiji, Kentuckiju, Tennesseeju in Alabami, ampak se pomagajo razdreti obstoječo rudarsko organizacijo, zdaj je pa še meddržavna trgovska komisija dovolila nadaljnih 20 centov pri toni znižanja prevoznine iz premogovnikov v severnem delu Zapadne Virginije, Pennsylvanije in države Ohio do pristanov ob Velikih jezerih, tako da imajo premogovniški podjetniki iz teh okrajev znižano vožnjo za 40 centov pri toni.

Gelo "Chicago Journal of Commerce" komentira to odredbo kot več semlje na grob premogovne industrije iz unikajih premogovnikov v Illinoisu. Jasno je kot beli dan, da premog iz unikajih premogovnikov v Illinoisu in Indiani ne more konkurirati premogu iz neunijskih premogovnikov na vzhodu in jugu.

To pokazuje, kakšno strašno orojke je trgovska komisija za kapitaliste proti delavskim organizacijam. Iz tega se lahko delavci naučijo, da je treba glasovati za kandidata socialistične stranke, poslušati se morajo glasovnice, ako hočejo skrajati kapitalistom to orojke.

Generalna stavka na Grskem se razširja

Pekaryaki in javnonapravni delavci pustili delo. Vojno stanje v Makedoniji.

Atena, 20. junija. — Danes so zastavkali nameščenci elektricne železnice med Atenami in Pirejem. Tramvaj tudi počiva. Organizacija stavbinkih delavcev je naznanila, da ustavi delo jutri. Raane druge delavske organizacije se tudi pripravljajo na štrajk.

Atena, 20. junija. — Gibanje generalne stavke na Grskem je danes dosaglo pekarije, slaščičarne, elektrarne in vodovodne naprave. V Solunu so zastavkali nameščenci centrale in vodovoda in mesto je bilo dva dni brez vode in razsvetljave. Nato je vlada poslala vojske na delo.

V Makedoniji je popolno vojno stanje. Več sto vojaških pekov mora peči kruh za privatne pekarije, ki nimajo delavcev.

Gorkij postane urednik v Moskvi.

Moskva, 20. jun. Maksim Gorkij je augustiral, da sovjetski tiskovni trust ustanovi novi list, ki naj se bavi samo z informacijami o uspehih sovjetskega sistema za domače in inozemske delavce. Njegova sugestija je bila sprejeta pod pogojem, da on prevzame uredništvo novega lista. List, ki se bo imenoval "Naše pridobitve", začne izhajati še to poletje.

Francoski senat spet pobil šenško volilno pravico.

Pariz, 20. jun. — Francoski senat je včeraj ponovno odklonil predlogo šenške volilne pravice. Nižja zbornica je po vojni že trikrat sprejela zakon volilne pravice za šene, a senat — kjer se de same starine — je noče potrditi.

Doček utonil.

Chicago. — Dvnanajstletni Joseph Ragnaski je v tork padel v čikaško reko v bližini Blackhawk ceste in utonil.

Obregon označil svoje stališče napram cerkvi

Stoji še vedno tam, kjer je bil pred petimi leti, ko je izgubil papeškega nuncija.

Mexico City, 20. junija. — Bivši predsednik Alvaro Obregon, ki je spet kandidat za predsednika, je včeraj pojasnil svoje stališče napram katoliški hierarhiji v Mehiki. Gotovo krilo hierarhije upa, da Obregon ni tako trd kot je Calles in da bo sklenil kompromis s cerkvijo, ko pride spet na krmilo republike. Da bo izvoljen, ni dvoma, ker drugega kandidata ni.

Na vprašanje, kakšno je njegovo stališče glede cerkve, je Obregon odgovoril: "Moja pozicija napram katoliški hierarhiji je leta, kot je bila izrečena v deklaraciji dne 27. jan. 1923."

Tega dne in leta je Obregon odredil izgati iz Mehike papeškega nuncija Luigi Felippa iz razloga, ker je hujkal viljo mehiško duhovščino na oviranje socialističnega programa Obregonove vlade.

Obregon je dodal, da so danes razmere v Mehiki drugačne, kajti liberalna stranka je izvedla ne samo politične, pač pa tudi mnoge socialne reforme, ki bodo vodile bodočo generacijo in katere so v svojem bistvu humanitarne in kristjanske. Ako torej katoliška duhovščina šeli ljudstvu dobro naj pomaga vladi pri utrjevanju socialnih reform in naj ne ovira socialne evolucije in v Mehiki, ki je bistveno humanitarna in kristjanska.

BUTLEGARSKA VOJNA.

Trije nasprotniki Alajlova butlegarskega sindikata ubiti.

Chicago. — Krogje iz pušk so sopot igrali mirivsko pesem v obnovljeni vojni med takmičnimi butlegarskimi sindikati v tork popoldne na vogalu Milton ave. in Oak st. John Oliveri in Joseph Salamone, znana butlegarja in sovršnika Alajlova butlegarskega sindikata, ki je v pretečenem letu skušal dobiti moč, katero je svoj čas imela zloglasna Gennava grupa, sta bila pri vohu poslana na nasprotni strani ceste s puškami v rokah in streljala.

Isti dan je bil ubit tudi James Raggie na vogalu 81. ceste in Wabash ulice. Ko je policija preiskavala njegovo stanovanje, je našla v njem veliko zalogo opojnih pijač. Pri vseh teh umorih so napadale vrli stran orožje in pobegnili.

Policija je aretirala Morreala in Robert Kaplana, katere sta osumljena, da sta bila v zvezi s morili.

Suhški agent obsojen.

Chicago. — Joseph Wahl, bivši prohibicijski agent, je bil v tork obsojen na eno leto zapora v zvezni kaznilnici v Leavenworthu radi grafta in prejemanja podkupnine od oseb, ki so tržile z opojnimi pijačami. Sodbo je izrekel zvezni sodnik Wilkerson. — V par dneh bo prišla na vrsto obravnava radi kršitve prohibicije pred omenjenim sodnikom proti aldermanu Titus Haffu.

Francija stabilizira frank.

Pariz, 20. junija. — Francoska vlada je odredila, da se frank stabilizira in vrne na zlato podlagi dne 23. junija. Frank bo stabiliziran na točki starih centov ameriške valjave.

Doček utonil.

Chicago. — Dvnanajstletni Joseph Ragnaski je v tork padel v čikaško reko v bližini Blackhawk ceste in utonil.

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (inven Chicago) \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta; Chicago in Cicero \$7.50 na leto, \$3.75 za pol leta, in za izposojstvo \$6.00.

Naslov za vso, kar ima stik s tem:

"PROSVETA"

1657-69 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year; Chicago \$7.50, and foreign countries \$6.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

133

Datum v oklepaju n. pr. (May 31-1934) poleg valnega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem davcom potekla naročnina. Ponovito jo praviloma, da se vam ne ustavi list.

POLITIKA PTICA NOJA.

O pticu noju pripovedujejo lovci, da kadar je preganjan in so mu lovci za petami, tedaj vtakne glavo v pesek, da ne vidi prihajajoče nevarnosti. Ako se govori ali piše o politiki noja, tedaj to pomeni ljudi, ki se sicer zavedajo nevarnosti in škode, ki jo prinaša politika posedujočega razreda, ampak se ne marajo izkušnji in zgodovine ničesar naučiti, in še vedno podpirajo političarje, ki zagovarjajo in podpirajo politiko posedujočega razreda, da siceravno se zavedajo, da ima največjo škodo od te politike delavstvo ali neposedujoči razred.

Vodilo bi do preobširne razprave, ako bi se iz preteklosti zadnjih dvajset let našli vsi dogodki, ki dokazujejo jasno kot beli dan, da je politika posedujočega razreda škodljiva interesom delavnega ljudstva in nasprotna njegovim interesom. Stavka rudarjev na premogovem polju iz bližnje preteklosti dokazuje tako jasno in razumljivo, da delavstvo nima ničesar pričakovati od političarjev, ki so glasniki starih strank: demokratske in republikanske, da je vsak nadaljnji dokaz nepotreben.

Zdi se, da voditelji strokovno organiziranega delavstva ne vidijo in ne razumejo dogodkov, ki so se odigrali v minulemu letu na premogovem polju in se še nadaljujejo.

Apelirali so na gubernerja držav Pennsylvania in Ohio za pomoč, da se stavka rudarjev konča saj tako, da rudarji napravijo časten umik. In kaj se je zgodilo? Pomoči niso dobili, ki so jo želeli in za katero so moledevali. Obrnili so se za pomoč na kongres. In kaj je sledilo? Vršla se je senatna preiskava. Odkrila je strašne razmere, v katerih se nahajajo stavkujoči rudarji s svojimi družinami. Na dan so prišle stvari, o katerih je javnost mislila, da je kaj takega nemogoče v najbogatejši, poljedelsko in industrijsko najbolj razviti deželi na svetu. Ampak resne akcije v pomoč rudarjem ni bilo nobene. Vprašanje premogove industrije je ostalo nerešeno, kot je bilo pred stavko. Rešitev tega vprašanja je bilo odloženo, medtem pa rudarji in njih družine trpe.

Kljub temu pa William Green, predsednik Ameriške delavske federacije izjavlja, da se je Ameriška delavska federacija zaobljubila za nestransko politiko, omenja republikansko in demokratično stranko, da jim na njihovih konvencijah predloži zahteve strokovno organiziranega delavstva. Poleg navaja nekaj dozdevnih predsedniških kandidatov, o katerih se ve, da ne bodo dobili nominacije za predsedniškega kandidata in izjavlja, da so ti kandidati neoproti delavskim interesom.

Z nobeno besedo pa Green ne omenja socialistične stranke, ki je nominirala podpredsedniški kandidat James Maurerja, starega strokovno organiziranega delavca, ki ni strokovno organiziran delavec samo za parado, ampak je res delal v svoji obrti, dokler ga strokovno organizirano delavstvo v Pennsylvaniji ni izvolilo predsednikom Državne delavske federacije.

Green pravi, da je Ameriška delavska federacija se zaobljubila za nestransko politiko. Ako se njegove besede primerjajo z dejanji demokratične in republikanske stranke, tedaj se tolačijo, da se je Ameriška delavska federacija zaobljubila za protidelavsko politiko. Zakaj? Demokratična in republikanska stranka sta protidelavski stranki. In če kdo podpira kandidate protidelavskih strank, tedaj podpira protidelavsko politiko, ne glede nato, kako svoje besede ostruži in opili, ker besede same ne pomenijo nič, ampak le dejstva govore.

Ako bi letos oddalo deset milijonov delavcev svoje glasove za kandidate, bi več izdalo kot vsa moledevanja William Greena in pokojnega Samuel Gompersa. Buržoazni in protidelavski političarji bi čitali to znamenje na steni in razumeli, da je delavno ljudstvo spregledalo njih spletke in se ne da več vleči za nos in da je treba kreniti na drugo pot, ako se hočejo obrzati na povraju. Pa tudi voditelji strokovno organiziranega delavstva bi takoj spoznali svoje zmote.

Tako se pa buržoazni političarji smejejo v pest in pravijo: "Akoravno tepemo delavno ljudstvo škorpjoni, vaceeno nas izvoli. Zakaj bi storili kaj za delavno ljudstvo in se zamerili veliki denarni močnjak?"

"Ponižnika ves svet tepta in za norega ga ima," je pel Anton Askerc. To je stara in zgodovinsko dokazana resnica.

VESTI IZ NASELBIN

Iz farmarske naselbine.

Lyndon, Wis. — Iz teh krajev Wisconsin menda še ni bilo poročila v slovenskih listih, kajti dosedaj tudi še nisem srečal nobenega slovenskega farmarja v tej bližini. Tukajšnji farmarji so večinoma drugih narodnosti, angleški, nemški, češki itd. Ravno v tem času so prav posebno pridno na delu, ker sedaj je sezona dela na farmah.

Ker sem še novinec na farmi, opazujem moje sosedo pri delu več, kot sam delam na moji kmetiji. Zame je vse novo. Večina se dela na tukajšnjih farmah s stroji. Moja naloga je torej najprej naučiti se od sosedov, kako se eden in drugi farmarji stroj imenuje, in kako se ga obratuje, ker preje nisem še nikdar v Združenih državah delal na kmetijah. Bil sem premogar, kot je veliko naših Slovencev. Lahko si torej mislite, da mi je vse novo in težko, kajti pričetek je pač vsak tešak, posebno pa še ker sem samos, brez družine, kar pa nič nenavadnega, ker v teh krajih je veliko samcev, ki obdelujejo svoje kmetije s stroji.

Ta naselbina je prijazno farmarsko okolišje z okrog 1.000 prebivalci. Pač lepa vasica, kot v starem kraju. Skozi vas teče Chicago, Milwaukee, St. Paul and Pacific železnica. Na tukajšnji postaji se vstavi skoro vsak vlak, tako da se lahko dobi vse potrebno, obratno se pa tudi lahko odda vse farmarske prideleke. Poleg tega pa imajo velike naprave, ki slušijo v shrambo žitu in krompirju, katerim pa seveda odločajo cene kapitalisti. Tako je tukaj tudi velika mlekarana. Mleko in smetana se lahko odda prav po dobri ceni. V naselbini je tudi tovarna za konzerviranje kumar, ki imajo dobro ceno, kadar je sezona za to. Največ se tega prideleka potem odpošlje v Milwaukee, Wis., ki je oddaljena od tu po železnici 118 milj, s avtom pa 140 milj.

A. Ocepek, Lyndon Station, Wis.

Darovi v pomoč pogorelcu.

So. Chicago, Ill. — Od tu je zelo malo dopisov, pa še ta je bolj žalosten kot vesel, ker moram poročati vest o neurešitvi, ki zadela našega brata Franka Encimerja dne 5. junija zjutraj ob 3., ko mu je pogorela domačija. Vsa si pač lahko predstavljata kako hud udarec je to za uboga trpina. Zato sva se spoda podpisana zavzela za nj in šla od hiše do hiše naših rojakov nabirat prostovoljne prispevke, da se mu odpomore. Na tem mestu se tudi podpisana želiva zahvaliti v imenu prizadetih vsem darovalcem, ki so nama šli na roko in tako poštvalno drage volje darovali v pomoč prizadetim po požaru.

Darovali po \$5: J. Zalokar, M. Golobeli, J. Bučer, F. Kolčič st., A. Jarkovec, M. Hiti, J. Stas, J. Jorkin, J. Zupanič, M. Gršnik, E. Span, družina Kandič, L. Podlipce, F. Nemanik. Po \$4: J. Kajuk; po \$3: M. Stanovnik, F. Laik, A. Bakše, Mary Hoff in J. Spang; P. 25 (?) John Lurtig; Po \$2: J. Lakner, A. Omara (Buffalo Ave.), J. Kuhej, T. Tumikal, J. Licković, E. Kobe, P. Mikula, T. Furja, M. Mirosalovich, F. Kral, A. Encimer, M. Klobučar, F. Velkoverh, A. Pačelj, J. Hribar, P. Pnagajna, J. Triler, M. Pernar, J. Barth, M. Kremesec, A. Simonič, R. Kolčič, F. Skul, F. Zihierle, A. Porenta, J. Vidic, L. Jakob, Bukovec, A. Martz, A. Kruhl, J. Brus, J. Seabath, L. Kutič, L. Blanko. Po \$1: M. Vikišnik, F. Benjak, S. Malnarič, A. Jakše, B. J. Kral, K. M. Kral, Frances Viner, J. Mauretič, J. Bizjak, J. Bajak, F. Cerne, E. F. Kaplar, J. Nemanik, M. Vrančič, F. Cerne, A. Jakše, M. Majetič, A. Gorenc, W. Kompare, J. Verbec, J. Morad, J. Konda, M. Popović, R. Simc, R. Gradišek, J. Franko, J. Smrekar, J. Novak, J. Rošič, J. Grotle, M. Kremesec, G. Kobe, F. Gorenc, J. Primožič, J. Franko, J. Makovec, B. Rom, F. Kan-

tarč, V. Hvala, J. Piltaur, J. Golob ml., F. Sašek, J. Somers, J. Silbernik, F. Gradišek, J. Zupanič ml., A. Hiti, J. Bohlin, J. Klobučar, J. Trontek, J. Gordon, J. Spine, A. Jakše, R. Sodac, M. Sifrer, F. Gabriel, A. Fugger, J. Rechman, F. Fugger, A. Kobe, F. Salazar, J. Janc, A. Novak, L. Novak, M. Torpoš, J. Rozman, E. Kete, F. Trautnik, F. Udovč, J. Stancar, F. in Ana Kovačič in J. Zibahar. Po \$1.50: L. Samotorčan; po 75c: J. Ogirine in Anna Cvetličar; po 70c: P. Vidmar; po 50c: J. Nekšič in A. Golob 25c.

Hvala vsem darovalcem!

John Zalokar, Martin Golobčič.

S pota.

Velikokrat sem že prevozil pot med Chicagom in Waukeganom ter No. Chicagom. V minulemu letu se je v Waukegan-No. Chicagu veliko spremenilo. V tem času, v enem letu, je nemiloma povojna "flu" spravila v grob okrog 10 rojakov, ki so bili še v mladeniški dob in so bili večina člani SNPJ. Med temi žalostnimi dogodki pa so bili tudi veseli. Letos je namreč nekakšno spominako leto starih naseljencev, kajti imeli so tudi že prirejen spominaki zabavni večer in več parov je obhajalo srebrno poroko. Poleg tega pa so se vršile razne prireditve v razne namene in zabave domačega značaja.

Ne smemo pozabiti, da je v tem času tudi posetilo naselbino več naših rojakov iz drugih krajev, tako tudi iz stare domovine dr. Sarabon, ki je dobil zastojnako vozino čez morje od neke parobrodne družbe. Na kratki predavateljski turi je kazal alike Slovenije v raznih naselbinah. Kot pravijo, je imel uspeh. Dobro je, da nas pridejo obiskat takini gospodje kot je Sarabon iz ljubljane, ni pa pametno za učenega moža kot je on, da se je izrazil o Američanin, da se le za denar, da gredo za denarjem. Tako se je izrazil pri več prilikah.

Dne 10. maja, ko je v nekem javnem spopustu ta gospod izrazil, da v Ameriko gredo le slabi elementi, priče temu (so na razpolago), bi ga rade vprašale, kaj s tem dr. Sarabon misli, pa je prehitro odšel. Ali ni on na obliki med nami kazal starokrajske slike za denar? Moral bi vedeti, da so šli v Ameriko (vaj Slovenci) čez veliko lužo le delavci trpinji, ki so bili vsi pošteni. Vedeti bi tudi morali, da v Ameriki ne puste slabih elementov. Morda pa z njegovo trditvijo dr. Sarabon vključuje med slabe elemente tudi Barago in druge, ki so tako delali umsko in telesno, pa niso zbirali bogastev?

Slabi elementi. Nerač pišem o tem, ali ker je ne samo Sarabon, pač pa še par drugih prišlo tega leta v Ameriko, ki so prišli radi na obisk ali drugače, pišem radi njih te vrstice, da se jim ne stori krivica radi slabih besed druge osebe. To bi bil še začasn predavateljske ture Sarabonove napisal, ali imel sem pred seboj to-le: Nekateri ljudje, ako jim poveš resnico, pa porabijo ondo grdo blato s krikom: lažar! In si v svoje lastno reklamo tolečejo na boben kot komedijantje in kličejo: Le vkup, le vkup!

Iz tega razloga sem šele sedaj to napisal. Moj namen pa ni komu škodovati, kar bi morda storil, ako bi bil to napisal začasn njegovega potovanja, ki je menda tudi bilo uspešno. Zato sem to napisal sedaj, ko je dr. Sarabon menda že odšel nazaj. Naj mu bo v potok, da je boljše v Ameriki, kjer se po njegovem mnenju behajo samo za denarjem, kakor si on misli. Poleg tega pa je tudi dejstvo to, da je med slabimi elementi dobil denar za svoja predavanja, to je, od ljudi, ki ljubijo svojo rojstno grudo. — Matija Pogorelec.

Poletje je tukaj.

Poletje je prišlo oficijelno naokrog — najdaljši dan in najkrajša noč — in v Chicagu ter široko okoli je pridrdrala na sivih oblakih električne nevihte, ki je v presledkih strašila dva dni. Prave poletne vročine pa letos se ni bilo — ne v teh krajih.

Politične stranke v Združenih državah

Kaj je politična stranka? Edmund Burke, veliki angleški politični filozof, je označil politično stranko kot "skupino ljudi združenih v svrhu, da potom svojega skupnega delovanja pospešujejo interese naroda na podlagi kakega posebnega načela, glede katerega vsi soglašajo." Bistveni značaj stranke ne obstoja le v tem, da skupina goji iste nazore glede gotovih političnih teorij, marveč tudi v tem, da je ta organizirana skupina pripravljena prevzeti odgovornost upravljanja vlade. Zato politična stranka imenuje svoje kandidate za izvršitveno in zakonodajno mesta in deluje za njihovo izvolitev.

Stranke so nastale iz povsem naravnih nesoglasij med ljudmi glede politike. Takoj potem, ko so si Združene države priborile neodvisnost in je bila vlada organizirana, so začeli biti ljudje drugačnega mnenja glede vprašanja: "kateri zakonli najbolj ugodni za deželo?" Alexander Hamilton, zakladniški tajnik v Washingtonovem kabinetu, je zastopal nazor, da bi bilo treba napraviti zvezno vlado jako močno, Thomas Jefferson, tedanji državni tajnik, pa je hotel, da bi posamezne države in občine imele čimvečjo samoupravo. Ta razlika političnega naziranja je postavila temelj za obojico večjih političnih strank v Ameriki. Pristali Hamiltona so se nazivali "federalisti". Oni, ki so soglašali z Jeffersonom, pa so si nadeli ime "republikanci". Kasneje so pristali močne centralne vlade zasloveli kot republikanci, dočim so Jeffersonovi pristali prevzeli ime "demokratje".

V rani zgodovini Združenih držav so bili ljudje politično razdeljeni približno tako kot na Angliškem. Republikanci so bili politični nasledniki ameriških Tories (konzervativcev), dočim so Whigs (liberalci), ki so zagovarjali osebno svobodo in nasprotovali centralizmu, postali "demokratje".

Republikanska stranka, kakršna je sedaj, je bila ustanovljena leta 1854 in je bila posvečena "borbi proti razširjenju človeškega suženjstva". Njen prvi kandidat za predsedništvo, John C. Fremont, je propadel pri volitvah. Abraham Lincoln je bil prvi zmagač na republikanskem "tiketu" l. 1860. Od tedaj je republikanska stranka zaporedoma zagospodovala. Predsedniki Združenih držav so bili od tedaj vedno pristali republikanske stranke, razen v razobli 1894-1898, 1899-1900 in v letih 1912-1920.

Osnovna načela republikanske stranke vsebujejo poudarjanje jake zvezne vlade in vrhovnosti federalne konstitucije, visoke carine v zaščito domače industrije pred inozemsko konkencijo, konservativno upravo narodnih financ in odporno stališče napram temu, čemur pravijo "foreign entanglements" (inozemski zapletljaj). Republikanci nasprotujejo ameriški udeležitvi v Ligi narodov, vzile dejstvu, da je ravno ameriški predsednik Woodrow Wilson bil resnični ustanovitelj te Lige.

Republikanska stranka je dejanski bila na vladi do 45 let. Uvedla je protektivno carino, uzakonila je Homestead Law, ki je odprl zapad kolonizaciji, odgovorna je za zgradbo ameriške mornarice do take mere, da je ta postala ena izmed najmogočnejših mornaric na svetu, in je oblast Združenih držav razširila čez Alasko, Portoriko, Guam, Hawai in Filipinske otoke.

Thomas Jefferson, ustanovitelj demokratske stranke, kakor se ta sedaj imenuje, je bil tretjino stoletja neoporečni njen vodja. Veroval je v pravico in sposobnost ljudstva za samovlado in je bil zato odločen zagovornik državnih samouprav, takozvanih "State Rights", in za vzdrževanje državne suverenosti proti vmešavanju s strani federalne vlade.

Demokratična stranka je v svoji platformi vedno nasprotovala imperializmu v zunanji politiki, ker je mnenja, da isti vedno dovaja do despotizma v

domači politiki, obojaka republikansko politiko glede Portorika, Havaja in Filipin. Kar se tiče carinske politike zagovarja demokratska stranka stališče, naj carine služijo le v svrhu pokrivanja vladnih stroškov. Stranka zagovarja revizijo in znižanje uvoznih carin in brezcarinsko uvažanje onega blaga, ki dela konkurenco produktom tujcev, kar naj preprečuje privatne monopolne po krinko carinske protokole.

Demokratična stranka je po svoji tradiciji obvezana državi neodtujljive pravice posameznikov in lokalno samoupravo.

Od leta 1880 sta bila izvoljena le dva demokratska kandidata predsednikom Združenih držav: Grover Cleveland l. 1884 in zopet leta 1892, in Woodrow Wilson l. 1912 in 1916.

Poleg obeh večjih političnih strank je še več drugih strank, aktivnih v narodni, državni ali lokalni politiki.

Socialistična stranka je sedaj stara nekoliko čez četrto stoletje. Segla je aktivno v ameriško politiko, zagovarjačb med drugim nacionalizacijo narodnih prirodnih bogastev, odpornost proti nezaposelnosti, proporcionalno zastopstvo v zaščito manjšinskih pravic, starostne pokojnine itd.

Prohibicionistična stranka je bila organizirana l. 1869 kot posebna politična organizacija, nasprotujoča opojnim pijačam. Ta stranka ni nikdar dobila mnogo glasov za svoje predsedniške kandidate, vendar je sprejem osemnajstega amandmana ustave, ki prepoveduje izdelovanje in prodajo opojnih pijač, je v veliki mieri pripisati delovanju te stranke.

Tudi Socialist Labor Party postavlja svoje kandidate za narodne volitve.

Vled razkola v republikanski narodni konvenciji l. 1912 je bila organizirana Progressiva stranka pod vodstvom Theodora Roosevelta. Platforma je zahtevala "socialno in industrijsko pravico, ki naj se zagigura potom zakonodaje." Program stranke je zagovarjal tudi razne reforme kot pravico inicijative (da sme ljudstvo samo predlagati zakona), pravico volitev do odpozivanja (recall), izvoljenih uradnikov in referendum (odobrenje zakonov potom ljudskega glasovanja). Stranka je prenehala l. 1916.

Farmer-Labor Party in Workers' Party (komunistična stranka) sta najnovejši politični organizaciji, ki stopata s svojimi kandidati pred ameriške volitve.

Državljeni, ki ne spadajo k nikaki politični stranki, so toliko na slabšem, ker nimajo nikakega vpliva na izbiranje kandidatov, ali na politične programe, kajti to se vrši le potom strank. Njihov vpliv je zato malenkosten, kajti nimajo sredstva, da bi se izjavljali razun potom glasovnice na volilni dan.

Da-li naj pristaja stranke sledi stranki v vsakem slučaju, je jako sporno vprašanje v politični etiki. Dočim stroga strankina disciplina to zahteva, vendar mnogi pristaji bolj neodvisnega značaja si rezervirajo pravico do neoprijaznosti v slučaju posebnih točk ali kandidatov. Tako je l. 1884 velik del republikanske stranke pod vodstvom Henry Ward Beecherja in Karl Schurz odrekel podporo republikanskemu kandidatu James G. Blainemu. Mnogostevilni vzhodni demokratje, vstevši Grover Clevelanda, so odrekli podporo Bryanu l. 1896.

FLIS.

Usoden padec.

Chicago. — Frank Kadriekwiski, star 40 let, je v torek umrl v okrajni bolnici radi poškodb, katere je dobil prejšnji dan, ko je padel po stopnicah v svojem stanovanju, 741 Bickerdike ave.

Strela ubila štiri osebe.

Bloomington, Ill. — V torek je med nevihto tresčilo v drevo na prostorih Indiana univerze. Stirje moški, ki so vedrili pod drevesom, so obležali mrtvi.

Ali ste naročeni na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

OPAZOVANJA

Prosperiteta vsem!

Ljudje, ki vladajo v Ameriki, trobijo prav zdaj o prosperiteti, da jim žile pokajo v vrtu. Prosperiteta, prosperiteta — Nikjer na svetu ni tako dobro kakor v Združenih državah. Tu je največji komfort! Amerika ima 25 milijonov avtomobilov, farmarji 10 milijonov in vsi imajo pet milijonov. Brez male vsaka druga farmarska in vsa tretja delavska hiša ima avto. Kje je večji komfort.

Nadalje povdarjajo: Vprašajte delavce in kmete v Evropi, vprašajte one v Rusiji in Kitajski, kako živijo — pa primerjajte! Ameriški delavec, ki kaj razume, odklanja te argumente.

Delavec verjame, da je njegov življenjski standard — a ima stalni zaslužek — mnogo višji kot je standard evropskega delavca, dočim je standard tajskega kulija na ničli. Ali mu kazati na Evropo? Mi smo v Ameriki in produciramo ti hvaljeno prosperiteto, torej sem z njo!

Ako je res, da imajo ameriški delavci samo pet milijon avtov in vsak tretji delavec ima radio, vsi ostali pa dvajset milijonov avtov in ogromno čino drugega komforta, se še more govoriti o splošni prosperiteti med delavci. Zakaj ne imela vsaka delavska družina svoj avtomobil, radio, hišo, drugi komfort ameriške civilizacije?

Ameriški delavec ustvarja ves komfort, torej je upravičen do vsega komforta in blagostanja. Delavec ne more zahtevati onega, česar ni, česar ne producira, sme pa zahtevati vse onkar je tukaj, kar je delodajalec in lenuharjem na razpolago.

Par stotisoč ameriških delavcev — v najboljšem slučaju milijon — res živi komfortno, vliko bolj komfortno kot najbogatiji plačani delavci v Rusiji, Nemčiji, Angliji ali Franciji, ti to še niso vsi — in dalje ni noben argument, da bi morali stati pri tem komfortu. Veti delavcev nima vse leto stalnega zaslužka — in tu so tujerodni delavci najbolj prizadeti — plače niso stalne.

Skratka: prosperiteta ni pravično razdeljena. Na enem koncu je je preveč, na drugem premalo. Enake prilžnosti ni. Industrijski kolos jo jemlje in izpira tisočim in tisočim. Strojni produkcija s podvojenim in potrójeno kvantiteto prizvajane bogastva meče delavce na cesto, na kateri je najmanj prosperitete. Kje je prilžnost?

Vsak človek hrepeni po prosperiteti in če jo pomaga ustvarjati drugim, zakaj bi je ne bil sam deležen? Torej sem z njim. Komfort vsem! Najprej pa dajmo, ki ga ustvarjajo in hočejo ustvarjati!

Amerika mora svojo prosperiteto socializirati!

PRVI TELEVIZIJON Z DEJAVNO LAVSKO POSTAJE.

Chicago. — Dne 19. junija večer je bila izvršena prva uspešna poskušnja s televizijono radiopostajo Ohijske delavske federacije WCFL, ki se nahaja na Navy pieru. Edward Nockels, tajnik federacije, se je postavil pred aparat in njegov slika je bila prenesena na prostem v glavni stan električne unije na oglu Ogden ave. in Washington boulevarda, veljil od postaje. Izvršena je bila samo ena transmisija.

Trije ganceji oboženi umora.

Chicago. — Veleporota je obtožila Edward Donkerja, Johna Dempseyja in Alfred Malleta v mora detektiva William O'Conora, ki je bil ustreljen 3. junija, ko je skušal aretirati trojico, katero je našel pri ropanju neke trgovine.

Poroka matere in hčere.

Milwaukee, Wis. — Mrs. Augusta Witte in njena hči Laura sta aranžirali za 30. junija njevo dvojno poroko. Mati, ki je vdova, je stara 49 let, hči pa 23. Materin ženin je star 41, hčerkin pa 26 let.

Nekaj iz ameriškega političnega slovarja

Ameriška politična govorica vsebuje na stotine dialektalnih (slang) izrazov, ki jih človek ne najde v nikakršnem slovarju in se vendarle rabijo v časopisih ali kjerkoli se govori o politiki. Tu je mnogo političnih gesel, narečnih in fraz, ki osonpaže nove doživljaje, pa naj prihajajo iz Angleške. Vendar je potrebno, da jih človek razume, ako naj sledi razumno političnim dohodkom. Zlasti to velja za leto predsedniških volitev.

Spodaj navajamo nekoliko izmed teh političnih izrazov, jih čitatelj utegne slišati zlasti sedaj tekom predsedniške kampanje:

Agricultural Block — (poljedelska skupina) — Ta izraz se nanaša na skupino senatorjev in reprezentativov (poslancev) iz poljedelskih pokrajin, ki so združili v syro, da zagotovijo ugodno zakonodajo za poljedelski razred. Oni se shajajo v posebne klubove seje (causos) in imajo svojega glavnega govorilnika (spokesman) v vsaki izmed dveh zbornic Kongresa. Ko gre za predloge splošnega interesa, člani "bloka" glasujejo po stranki, h kateri pripadajo, ali izjavijo, da ne bodo podpirali zakonov, ki jih drugi razredi žele, dokler ne bo vzadoščeno interesom farmerjev.

"Poljedelski blok" utegne igrati veliko politično vlogo v predstojajoči politični kampanji, zlasti z ozirom na dejstvo, da je predsednik Coolidge veterani (ni podpisal) zakonski predlog v odpravi farmarjem, takozvani Farm Relief Bill. "Blok" je prvič pokazal svojo moč 1. 1923, ko je preveril poraz zakonskega predloga za subvencioniranje trgovske mornarice (Shipping Subsidy Bill).

Angel — Bogataš, ki prispeva mnogo denarja za financiranje volilne kampanje katerega kandidata. Prelelake kongresnih odsekov so razodele mnogo takih "angelčkov", ki so podpirali katerega kandidata. Strogo se ugovarja proti taki podpori zlasti tedaj, ako "angel" utegne imeti kak dobiček iz uspešne izvolitve dotičnega kandidata.

Ananias Club — Pokojni Theodore Roosevelt je prvič našel to ime svojim političnim nasprotnikom, ki jih je obtoževal zavijanja resnice. Reči o komur, da spada v Ananias Club, je toliko kot reči, da je lažnik. Izvirnega Ananias je po starodavni povesti zadel kap, ko je skušal lagati o znesku svojih darov za apostelja Petra.

Armageddon — To je po novem testamentu kraj, kjer se bo vršila zadnja odločna bitka na sodni dan. Zato se izraz rabi za vsak odločen boj, ko je namen kandidata končati kako socialno zlo. Roosevelt je populariziral ta izraz, ko je 1. 1912 izjavil: "Mi stojimo pri Armageddonu in se borimo za Gospoda."

Band Wagon — Pravi se o političarju, da je "splezal na godbeni voz" (climb the band wagon), ako se končno priključi večini, dasi je poprej nasprotoval volilnemu programu (platformi) ali kandidatu za nominacijo.

Banner State — Država, ki vedno podpira kandidate dotične stranke, pa tudi država, ki daje kakoli politični stranki največ glasov.

Big Stick — Tudi to je izraz, ki ga je Roosevelt uporabljal popularnim, ko je zagovarjal močno mornarico izjavil: "Mo-ramo govoriti mirno ali držati veliko palico (big stick)."

Boss — To je profesionalni političar, ki si je pridobil kontrolo stranke organizacije in ovladuje zakonodajne in izvršne organe. Vlada "bosov" (boss rule) je dostikrat igrala veliko vlogo v raznih ameriških občinah.

Dark Horse — Nekdo, ki je bil nepričakovano imenovan kandidatom za kako važno mesto. V narodnih konvencijah so bili Pierce, Garfield in Harding taki "temni konji" (dark horses).

Drys — Pridevek za zagovornike prohibicije opojnih pijač, suhače. Njim nasprotujejo "mokračji" (wets).

G. O. P. — Kratica za Grand Old Party, katere fraza je bila prvič uporabljena 1. 1880 za republikansko stranko. Sedaj se bolj rabi v zasmejalnem zmislu.

Henchman — Beseda pomenja "pokoren sluga" in se v politiki rabi za zvestega pristaja političnega "bosa".

Invisible Empire — (nevidno cesarstvo) — Po tem imenu se dostikrat nazivlje Ku Klux Klan, organizacija, ki pred vsem zagovarja prvenstvo "belo-lokoinih protestantov".

Lame Duck (hromi račjak). Politicar, zlasti član kongresa ali katere državne legislature, ki ni bil ponovno izvoljen, ali nadaljuje v svoji funkciji, dokler ni njegov naslednik zaprišežen. Tekom takozvanega kratkega zasedanja (short session) kongresa od decembra do 4. marca v letu po splošnih volitvah, se nahaja v njem mnogo senatorjev in poslancev, ki so propadli v novembrskih volitvah, ali ostanejo v kongresu do 4. marca, ko novoizvoljeni kongresniki zasedajo njihova mesta. Kongresu tekom tega zasedanja dostikrat naidevajo pridevek "kongres hromih račjakov". Tekom zadnjih let se je skušalo odpraviti Lame Duck Congress potom amandementa k ustavi, po katerem bi novoizvoljeni kongres začel zasedati 1. decembra po volitvah mesto se le 4. marca.

Landslide (plaz). — Presežna zmaga katere politične stranke, ki se pripravlja usvajanju ogromnega plazu zemlje.

Lobby. — Skupina ljudi, ki skuša vplivati na zakonodajstvo. Ako so "lobisti" zastopniki raznih organizacij, kot trgovskih zbornic, poljedelskih združenj ali delavskih organizacij, ki prihajajo pred odseke zakonodajnih zbornic, da izjavijo svoje mnenje, utegne njih delovanje biti povsem pravičeno. Ali znani so slučaji, ko so "lobisti" uporabili nezakonita sredstva, celo odkupovanje. Dostikrat je "lobby" jako vplivna, tako da jo nazivajo "tretje zbornice". V mnogih državah so vzakonili postaviti, ki omejuje delovanje "lobistov" s tem, da zakon zahteva registracijo vseh "lobistov" in obdelovanje njih virov in zneskov njihovih dohodkov.

Machine. — Politična organizacija pod despotično kontrolo, kakršno dostikrat najdemo v državah in mestih, kjer ena izmed strank ima vso moč v svojih rokah. Na čelu "mašine" stoji "bos". Za njim stojijo manjši "boši", kot okrajni ali mestni, potem vodje mestnih okrajev (precincts) in drugi pomagači, ki jih zovejo "boys" ali "heelers". Ti dobivajo nagrado za svoje politično delovanje v obliki manjših ali večjih služb, ako stranka zmaga.

Večkrat se je že poskušalo "razbiti mašino" v mestih, kjer take politične organizacije prevladujejo, tuptam tudi vsaj z delnim uspehom, ko kandidati "mašine" niso bili izvoljeni.

Party Emblems. — (Strankni znaki). — V mnogih državah je navada natisniti na čelu strankine kolone v glasovnici (ballot) kak znak, ki označuje dotično stranko. Prvotno se je to delalo za olajšavo nepisanim volilecem. Znak demokratične stranke je navadno divji petelin in tujerodni volilci se pozivajo, naj glasujejo za "veliko piščo" (big chic). Republikanski znak je orel in nevednim volilecem dostikrat pokazujejo srebrnjak, češ naj volijo za "ptico na dolarju". Socialistična stranka rabi za svoj znak "črno" (merit system), po katerem se mora kandidat za kako javno mesto podvreči tekmovalnemu izpitu. Večina uradnih, bodisi federalnega, državnega ali mestnega, spada sedaj k

Več iz Jugoslavije

"Civil Service", ali "patronaža" ime se vedno veliko polje, zlasti kar se tiče najvišjih uradnih mest. Vlada patronaža, zlasti glede podelitve kon-traktov, je tudi znana pod pridevkom "pie".

Platforma. — Izjava političnih namer, ki jih je politična stranka sprejela in ki so obvezna za njene kandidate, skratka volilni program stranke. Vseka posamezna točka platforme se nazivlje "plank" (deska).

Polls. — To je volitev. — So le večinoma rabijo kot sedež volilne komisije, kjer naj volilci izpolnijo in oddajo svojo glasovnico. V večjih mestih, zlasti v preoblikovanih okrajih, se na volilni dan tudi štacune, kolibe in tudi privatna stanovanja spreminijo v volilnice.

Repeater. — Oseba, ki glasuje pri istih volitvah v različnih volilnih podimenom koga drugega. Registriranje volilec je odpravilo to zlorabo v velikem obsegu. "Repeater", ki je zasačen, je podvržen zaporu.

Slogan (geslo). — Geslo politične stranke tekom politične kampanje. Tako gosa navadno izvirajo iz fraz v strankini platformi ali iz govorov kandidatov. "The Union and the Constitution", "Let us have peace", "Back to normalcy", "Keep cool with Coolidge" so tipična politična gesla.

Standpatter. — Čez mero konservativni politicar, ki zakrknjeno obstoja (standa pat) proti vsaki predlagani spremembi. Ta izraz se navadno rabi proti odločnemu nasprotniku vsake spremembe carin.

Steam Roller — (parni valjar). — Ta fraza se nanaša na vsako skupino ali stranko, ki je s pomočjo svoje pretežne večine ali stroge organizacije premla vse pravice manjšine. "Steam roller" metode so se večkrat uporabile v konvencijah in zakonodajnih zbornicah.

Straight Ticket. — To je glasovnica, v kateri je volilec predkrižal imena vseh kandidatov ene in iste politične stranke. Za ona volilce, ki hočejo voliti za "straight ticket", se na čelu strankine kolone v glasovnici nahaja mal kolobar, ki naj ga on prekriža. Tedaj mu ni treba posebej zaznamovati vse kandidate in se smatra, da je oddal svoj glas za celo listo dotične stranke.

Straw Vote. — Neuračna volitev, da se pozve javno mnenje. Časopisi in privatne organizacije organizirajo dostikrat take protivolilne volitve, da se izve, kakšno je javno mnenje o tem ali onem vprašanju, zlasti pa pred volitvami.

Stamp Speaker. — Političen agitator in govornik, ki gre od kraja do kraja (stumping the state) in govori pred čim večjim številom volilcev v dotični državi.

FLAS.

Spor za polovico postelje. Dvojčka Zorko in Milko sta do svojega sedmega leta spala skupno v eni postelji. Končno ju je morala mati po hudem sporu ločiti na podlagi naslednjega razsajanja:

Mati: "Ti grdi Zorko, zakaj si udaril Milka?"

Zorko: "Ker mi ni pustil polovico postelje."

Milko: "Zorko laže. Prav nič mu nisem jemal njegove polovice."

Zorko: "Ni res, mama. Milko je dejal, da hoče imeti svojo polovico v sredi, jaz pa naj bi imel svojo polovico na obeh straneh postelje."

Quid licet Jovi. . .

Razgovorjata se dva čevljar-aka pomočnika in reče Pepek: "Čuj, Korlek, ali veš, katere je razlika med mojstrom in teboj?"

Korlek: "Katera?"

Pepek: "Ako si ti bolan, ti rečeš, da si pijan, če pa je mojster pijan, mu rečejo, da je bolan."

Opica in milo.

Kako razlikuješ opico od mila? Vzemi košaro, položi vanjo opico in kos mila ter pokrij! Nesi potem košaro v gozd in od-krij! Kar bo skočilo iz košare, je opica, kar pa bo ostalo notri, je milo...

Med Sakaji globoke v džungli

Al. M. Kallnova:

Južno od Barme in Siama leže nezdružene države Perlis, Kedah in Kelantan, na katere mejijo zvezna država Perak in v prahu-mah teh držav žive Sakaji, divje ljudstvo, ki o njem trde, da je v sorodu s Kmeči in ki se zelo razlikuje od Malajcev. Imajo temno polt, lasje so čisto črni, nos je ploščat, oči so globoke, usnice, naslinate pa se kaže na telesu zatečen trebul, imenovani "rižev trebul" (čeprav riž kaj redko pride vanj). Po inteligenci so jako šibki. Sakaji so prava bitja iz džungle, umejo šteti samo do tri in v sili se enkrat tri in tri, tako da je devet njihov najvišji številni pojem. Kar leži preko devet, se po njihovem mnenju ne da prešteti.

Nihče pri nas ne ve, kaj pomeni življenje v pragozdu ali džungli. Mi navadno mislimo, da naše lopa, prehodne, varne gozdove in savidamo popotnike, ki hodijo po gorah in dolinah, ta gorčaka pa je prav za prav edina prednost. Slabih strani je neizmerno.

Potovanje skozi pragozd je bolj a prirodo in s ostalimi prebivalci džunglje. Z vsake veje, ki se je dotakneš, pade kak mravlja in te ugrizne; iz močvirnih, čisto omamljivo vonjavih tal skoči pajk, ki v kratkem času ugrizne tvojo nogo, da teče kri črno; samoljake stenice se ti nasajo med prste na nogah in nastavljajo globoke luknje; klopi ali kloki se ti sarilejo v roke in jih morš mukoma izrjaviti; stonoga tako plči, da trize kakih 20 minut akade kot beana, dočim rana boli več kot en dan. Skor-pijoni bresobitno brizgajo svoj strup v utrujene noge in če slučajno stopiš na drevenega hrošča, te tako prime, da ga še dolgo pomniš...

To so "brezpomembne" nadi-loge. Lahko pa se v goščavi skriva tigar, ki po navadi čaka, da odide poslednji mož mimo, kar vadi napade zahrbtno in neusmiljeno ugrabi svoj irtev. Ni ne-mogoče, da kje preči leopard, ali pa medved. Čeprav slednji na Malaki ni večji od ovine, ima take sipe, da lahko človeka prav resno rani. Divja avinja čisto zares divja — beži tako alepo, da skuša podreti vse, kar ji je na poti, pa tudi rinoceros ni nič kaj vesel, če se pokakaže ljudje v pragozdu. Tu in tam je treba prebrskati reko, ki stoji med svo-je prebivalce krokolide in črne strupene vodne kače. V travi se skrivajo velike kobre in drugi kmetji obri, pa tudi džungelski slon utegne biti večji od sile bo-jevit. Čreda slonov je manj na-vidna in če jih ne odbrže člove-kov vonj (pri Sakajih je ostalo malo pristnega vonja, ker ne poznajo snage in se širijo od njih vsi mogoči vonji), tedaj stopijo bližje in "preiskujejo" novega doleca. Tako so ob neki priliki presenetili neko ženako pri ko-peli. Skočila je na obročje in vaa osupla in prestrašena obstala. Sloni so jo obkolili in ji s svojimi rilci "tipali" po golem telesu. Niso ji storili nič zalega in so mirno odšli. Morala sem obču-dovati pogum te ženske, zakaj pretle ji je strahna smrt. Če namreč "preiskava" ne bi bila ugodna, bi jo bili kak slon ofio-tal z rilcem, dvignli kvilku in jo vrzel na tla, naker bi jo ne-usmiljeno potepali, da bi bila zmrta kakor kača. Taka je nam-reč navada slonov.

Pa tudi če na bi bilo teh na-varnosti — kako lahko je živ-ljenje v pragozdu! Koifbo so na-rejene iz bambusovih cevki; ne-koliko rotanga in palmovega listja za letvice in vroč pepel na tleh (terjavica ne mis nikdar uganiti!) — to je edina oprema tega človeškega stana. In hr-u-ta? Korenje, malce zagija ali yama, ki jih posejejo oni, kjer so zaigali nekakšno redkojšo plat pragozda in si pripravili tla za najpreprostejša sedetke poljedelstva — njih setev je v večni nevarnosti pred divjo svi-njo — potem krokolide ali opi-je pečenka, kdaj pa kdaj kak riba in — če se ne dober obnele kupčije s prekanjenimi Kitajci, ki z njimi imenjujejo blago — tudi malce riža, to so poglavna živila Sakajev. Občajo se v pragozdu, ki si ga umejo narediti iz skorje drevesa brusnetla, tu in tam vidiš tudi kosa bomba-sevine, ki so jo zamenjali v bliž-nji malajski vasi za kak džun-gelski pridelek, vendar je kos bombazevine že veliko imetje, ki ga nosita navadno mladoporo-čenca. Če se hoče klopitica priku-piti, obeni okoli vrata veržico in opilejši sobi, v laze pa si zatak-ne svede cvetlice. To je vse le-potičje. Oročje Sakajev je kaj preprosto, vendar pa se ga val boje; votla bambusova cev, v kateri tiči dolg, s upaovim so-kom in s strupom razkrajajoče-ga se trupla pomazan trn. Ko-gar zadene tak trn — in naj je rana še tako neznatna — je ne-lagodno izročeno nagli smrti.

Sakaji, ki se iz sive davnine žive nepretrgano v džungli in o-pazujejo rast, razvoj, lastnosti in navade neštetihi živali, rastlin, šuštel in vseh drugih prebival-cev tega in njih zaključnega sveta, odklikuje obsežno poma-vanje narave, ki pa je čisto od-sile nevarno. Sakaji so mojstri v umetnosti zastopljanja. Ma-lajci, ki jim ne more nihče oči-tati, da bi bili začasniki v tej umetnosti, imajo hude predla-vice v Sakaji in se veliko pri-va-jevala, da bi se savarovali pred njihovimi atrupi. Tako pravi-ko, da človeka, ki noli atrup pri sebi, spoznajo po tem, da nje-gova senca nima glave; v Para-ku imajo posebne alice, narejene iz roženice nekakega kijačuna in ki boja počrta, če se dotaknejo atrupa. Pred zastupljenjači pa baje varajo tudi kosti gose pe-ruti, rog divje kose, četina četinate morske avinje, kitov čelkan in nekateri džungelske ko-ronine, kakor pravoveren mos-lim veruje, da ga vneta Milana Mohamedovega imena vrdje pred čarovnijskimi neveratni.

Kadar kdo umrje, ga bš sa-grebejo in njegovo kolibo sa-gajo; verujejo, da je to njegove-mu duhu v prid, ker lahko roma dalje. Samo čarovnika ne sa-grepejo v zemljo, marveč ga so-lose pod kakšno drevo, da ga raztrga tigar, zakaj njegova du-ša je zajeta in se more le na ta-način osvoboditi. Sakaji imajo vrlo nejasne slutnje o posmrtnem duševnem življenju in mi-slijo, da utegne biti dašela mr-tvih nakje na sapadu, kamor vaak dan zatone solnce.

Neknost ni njihova lastnost in v govoru najraje primerjajo de-klice čolnu brez vesli, ki ga je treba alofna vzeti; praviloma pa starši bharantajo med seboj sa-deco in kdor ponudi boljše od-akodnino, dobi devojko.

Značilno je, da tisti Sakaji, ki so prodirli najgloblje v kolantan-ki pragozd in najviše v gore, kaj radi pripovedujejo o člove-škem plemenu, ki obstoji iz sa-mih ogromnih tena brez možev in ki baje živi najgloblje v pla-noti. Dostihmal ni še noben be-leh in tudi noben Kitajec odkril teh Amazonov.

Kolkor je v tem primeru sploh mogoče ljudsko štetje, se raču-na, da živi v Malaki dvajset ti-soč Sakajev.

GLOSA C. MORGANA

Vodstvo modne razstave je malo v meni "arbitra" elegan-tarum", zato me je naprosilo, naj napišem literaren prepevek za njegov album. Glosa o ženski modi naj bi napolnila sen-tenco o alku.

Dani svetovalec ni moja do-mena, sem polniti grota v sebi na stran, se vrget v di-atingvirano nonsalantni post v metak, z gobetom prevlečen nahajajo, vzel med skrivne ma-nikrone prvo zlasti najvito pe-ro ter napljal na japonski papir tole arifantne besede:

"Če žena ne zna plesati, pra-vi, da mušketir ne zna igrati. Če nima smisla, da grešijo in karam, pa pravi, da ji je moda indifferenčna stvar. Če je u-stavni Stvarnik ta vrste žene, se je smiselni moral bi bil napra-viti in nji goiti!"

V krasno vsemom albumu je tisti en drugonni izrek, ob-dan s skitimi oblikami najbolj lepotnih osetov.

Čaj po govorih dotična človeka, pa tudi ti, čitatelji, kar utegne se imiti teje besede:

Gospod M. P., Berlin.

E vsemom ašm čitila Vaš list izrek o ženski modi; zato si Vas dovoljsem šadilegovati s majhno prošnjo.

Sam žena majhnega uradnika ter moram skrbeti za tef otroč-če. Saj veste, kako težko je to. Mnogi pravi mojega človeka — moj Bog, kako naj se oblačim po modji? In vendar, kako brepe-nim po čim, da bi se lahki. Saj vendar moja nič tako ne brile-ke, kakor elegantni nastopanje od spodaj gori, sčiteni s per-lom.

Opravi tega note prijeti — to pa samo zato, ker se sramu-je, da ni na more dajati onega, s čimer drugi svoje žene tako reket oblačijo.

Zato se pa obrnem do Vas, vsemom gospod, s priščno prošnjo. Saj vendar vse izpre-vičite, kakor da pač sami zelo pravilno napljal. Ali mi ne bi mogli pokloniti take malem-ke — največ 200 do 300 mark? S tem bi lahko še veliko dosegla in prošim, da bi polje-te čim prej. Kmalu bom pras-novila čestitost svoje poroke. Na ta dan bi imenovit moje-ga moža prav posebno razvese-lilo. Zanašajo se, da moji pro-šnji prav kmalu ustrežete sem s odličnim spoštovanjem

Gospe M. W., Hagbeurg, post. lašče.

P. S. Če mi pošljete denar, prošim, da ga pošljete diskretno in pod drugim imenom; ne-prijetno bi mi bilo, če bi prišel mož po naključju temu na sled in če bi imeli Vi neprijetnosti. D. O."

Beseda sem postal vrt gospe takoj pod psevdonimom "Gabi-riela d'Annunzio" 2800 mark — diskretno v poštnih znamkah, da sem se ognil vsake nepravil-ke.

Prejel sem še več drugih raz-veseljivih pism.

Nekdo mi je pljal na sdprti desnetici:

"Vi šopie!

Kako se druzete štiti na-še žene bi bolj ruzume, kot so to itak! Če se se želite predznan-te in daste od sebe take postati v grdi razvadi, ki se štejeje "moda", Vam polomimo em ko-sti!

Dostojen zakoniki mož za več drugih!"

Nisem hotel, sem dejal, kakor rajši Frank šopie I. Še pa tudi meni ni bilo nič priznanežnega, naj dokaza tretji primer iz pri-jaznih krogov anonimnih dopi-snikov:

Gospod P. M., Berlin.

Z zadenjem sem čitala ma-nje, ki se Vam ga je uželo po-trbeno objaviti v almanahu mo-de razstave. Vi ste torej tudi imed tistih puhloglavcev, ki vidijo v ženi zgolj "šopie", ki-je življenje naj bi ostajalo sa-mo v lepotičenju in indifferen-uti. Če se Vam pa sli umestno, da amerjate drug, bi se za to vranjosti ne morijo, s gospi. Vam samo šopie, da bi v temi gospi več oblačili. To bi bilo na poljudnjajo Vaše ženske in Vašega duha sse korvito.

Kon iz smogiti, bi se nad Vami ogorteno sgrvajojo."

